

VIBORG
KOMMUNE

Budgetforlig vedr. budget 2020-2023 for Viborg Kommune

Viborg, den 10. oktober 2019

Indholdsfortegnelse

Generelle forhold	4
Læring & uddannelse	6
Ny fremtidig skolestruktur.....	6
Struktur på dagtilbudsområdet	6
Stoholm Skole – forhøjelse af budget til renovering og udbygning	7
Styrket indsats for ordblinde	7
Almenklasser forberedt til børn med autismspektrumforstyrrelser	7
Information og kompetenceudvikling vedr. personer med autismspektrumforstyrrelser	7
Børnehuset Søndergaard	7
Ørum Børnehus og skole – projekt er forsinket	7
Undersøgelse af deltidspladsordning i dagtilbud	8
Demografi på dagtilbud og skoler	8
Oplevelser & fællesskaber	9
Kulturprinsen	9
Afledte driftsudgifter til drifts- og lokaletilskud i forbindelse med nybyggerier på idrætsområdet	9
Flytning af klub Valhalla	9
Ombygning af Viborg Svømmehal fordeles over 2 år	10
Bjerringbro Cross Klub - motorcross anlæg i Bjerringhede - udskydes	10
Anlægstilskud til ny værelsesfløj på Gymnastik- og Idrætshøjskolen Viborg	10
Tilskud til transport for socialt udsatte borgere	10
Pulje til grøn omstilling	11
Energirenovering af kommunale bygninger	11
Udskiftning af højtryknatriumlamper i det kommunale gadelysnet	11
Bæredygtigt byggeri	12
Energiinvesteringer klubhuse og spejderhytter	12
Udskiftning af kommunens bilflåde	12
Agro Business Park	12
Pulje til beskyttelse af drikkevand og udvikling af rekreative muligheder	12
Pulje til initiativer, der sikrer bier, bestøvning og biodiversitet	13
Pulje til landdistriktsudvikling, borgerdrevne lokale udviklingsplaner	13

Færdiggørelse af Vibohøj	13
Renovering af omlastestation	13
Opgradering af plads til håndtering af affald	13
Merudgifter til vejafvandingsbidrag.....	13
Brandsikring af plejecentre herunder Møllehuset.....	14
Vækst & socialt ansvar	15
Merudgifter til kollektiv trafik.....	15
Udmøntning af reduktion vedr. ny lov om erhvervsfremme	15
Kapitaltilførsel til finansiering af løbende driftsunderskud i Midtjyllands Lufthavn.....	16
Stigende udgifter til SOSU-elever	16
Stigende udgifter til arbejdsskadeforsikringer	16
Nyt børnehus i Taphede	16
Renovering af Fischers Plads.....	16
Renovering af Preislers Plads.....	17
Pulje til forbedring af vejnettet.....	17
Renovering af parkeringsanlægget ved Tingvej i Viborg	17
Forundersøgelse af togstandsningsssted i Sparkær.....	17
Etablering af østlig omfartsvej ved Viborg	17
Tiltag til forbedring af bymidten i Bjerringbro	17
Sundhed	18
Det nære sundhedsvæsen	18
Demografi på ældre- og sundhedsområdet samt socialområdet.....	18
Plejecenter i Skals – reduceres fra 60 til 30 boliger	18
Gratis psykologhjælp til unge	19
Øvrige forhold	20
Finanslovsforbehold	20
Budgetbuffer	20
Reduktioner	20
Finansiering	20
Økonomisk politik	21
Indgåelse af budgetforlig	22
Bilag.....	23
1. Budgetforlig 2020-2023 – tal-del (særskilt bilag)	23
2. Investeringsoversigt budgetforlig 2020-2023 (særskilt bilag).....	23

Budgetforlig 2020-23

Mellem Venstre, Socialdemokratiet, Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er der indgået budgetforlig, som er beskrevet nedenfor.

Generelle forhold

Viborg Kommune har gennem en årrække oplevet en markant og positiv udvikling, som har betydet vækst i befolkning og beskæftigelse. Samtidig har byrådet ført en ansvarlig økonomisk politik, der har givet et godt fundament for årets budgetlægning.

Budgetforliget har et tydeligt sigte på børne- og skoleområdet og på klimaet, og derudover tilgodeses den borgernære service bredt og udviklingskraften i hele kommunen fastholdes.

Centrale områder i forliget:

- **Skoler**

Elevtallet falder i folkeskolen i Viborg Kommune i disse år, og efter sædvanlig praksis er budgettet til området reduceret efter det aktuelle elevtal. Blandt andet for at kompensere for de udfordringer, det giver skolerne, får skoleområdet samlet tilført 16,4 mio. kr. i 2020. Udover at kompensere for det faldende elevtal, er pengene tildelt ekstra fagtimer og en styrket indsats for ordblinde og børn med autisme.

Børne- og Ungdomsudvalget skal udarbejde en indstilling, der skal sikre kvaliteten i undervisningen med et faldende elevtal ved at reducere antallet af klasser på kommunalt plan. Indstillingen skal fremlægges for byrådet senest juni 2020. Forud skal der være gennemført en involverende proces med bred inddragelse af borgere, skolebestyrelser og andre interessenter.

- **Dagtilbud**

Prognoserne for antallet af børn på 0-6 års området er stigende i Viborg Kommune. Men der er stor forskel på, hvor denne stigning vil være i kommunen. Børne- og Ungdomsudvalget skal i den kommende budgetperiode drøfte denne problemstilling og fremlægge forslag til en strukturændring på dagtilbudsområdet og/eller en ny tildelingsmodel, der tager bedre hensyn til den geografiske skæve fordeling af stigningen af børnetallet.

Til et generelt løft af området tilføres 5,9 mio. kr. i 2020 - stigende til 6,2 mio. kr. fra 2021 og fremefter.

- **Klima og grøn omstilling**

Der afsættes samlet 30 mio.kr. over de næste fire år til grønne initiativer. Det gælder fx affaldshåndtering, gadelys samt energioptimering i kommunale bygninger, biler og busser.

- **Socialområdet**

Der tilføres socialområdet 2,7 mio. kr. i 2020. Heri er indregnet et stigende antal borgere i kommunen, der giver større pres på de sociale ydelser.

- **Ældre og sundhed**

Der tilføres ældre- og sundhedsområdet i alt 13,7 mio. kr. Tildelingen tager højde for flere ældre borgere, især over 80-årige, og behandling og pleje af stadig flere borgere i eget

hjem - fx i forbindelse med hospitalsindlæggelser.

Sammenhæng for borgerne

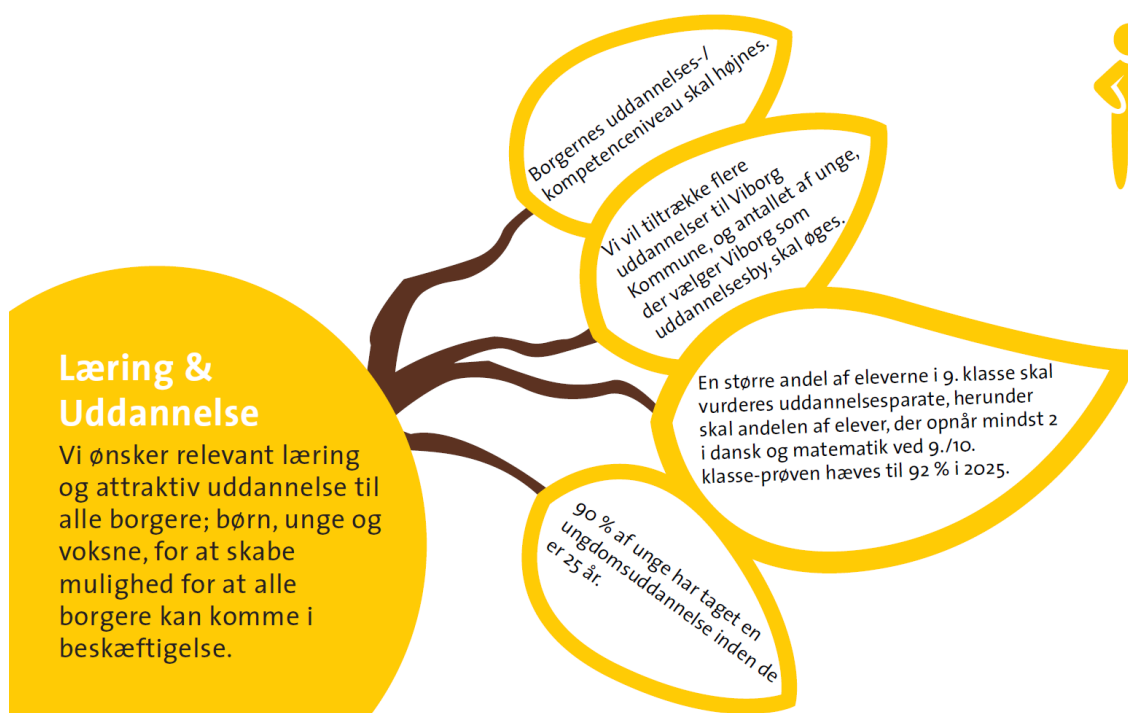
Med sammenhængsmodellens fem temaer og 21 konkrete målsætninger har byrådet sat retningen for, hvad Viborg Kommune skal opnå i de kommende år.

De fem temaer er tværgående. Det betyder, at der skal arbejdes med dem på tværs af politiske udvalg og på tværs af de forskellige fagområder. Kun igennem en fælles indsats er det muligt at løse de samfundsudfordringer, som kommunen står overfor. Trykprøven på, om det lykkes, er, at borgerne oplever, at der er sammenhæng i, hvad kommunen gør, og at opfølgningen på målsætninger viser øget målopfyldelse.

De politiske udvalg har i foråret 2019 haft de første drøftelser af, hvordan de kan bidrage til de fem temaer i form af nye initiativer og samarbejder på tværs af politiske udvalg.

Initiativerne i det ingåede budgetforlig er bygget op efter de fem temaer.

Læring & uddannelse

Ny fremtidig skolestruktur

Børne- og Ungdomsudvalget skal udarbejde en indstilling, der skal sikre kvaliteten i undervisningen med et faldende elevtal ved at reducere antallet af klasser på kommunalt plan. Indstillingen skal fremlægges for byrådet senest juni 2020. Forud skal der være gennemført en involverende proces med bred inddragelse af borgere, skolebestyrelser og andre interessenter.

Der afsættes i 2020 og 2021 ekstra midler til folkeskolen, 6,5 mio. kr. hvert af årene, indtil gevinsterne af den nye struktur kan realiseres. Gevinsterne ved eventuel ny struktur bliver i skoleområdet.
(Finanslovsforbehold)

Struktur på dagtilbudsområdet

Prognosen for antallet af børn på 0-6 års området er stigende. Men der er stor forskel på, hvor denne stigning vil være i kommunen. Der ses f.eks. et stigende pasningsbehov i Viborg by, mens der i nogle landdistrikter er faldende børnetal. Da åbningstiden er den samme i hele Viborg kommune, fordeles ressourcer i dag administrativt mellem institutionerne, så de små institutioner med faldende børnetal får penge fra de institutioner, der med et stigende børnetal, tildeles flere ressourcer via tildelingsmodellen.

Børne- og Ungdomsudvalget skal i den kommende budgetperiode drøfte denne problemstilling og fremlægge forslag til en strukturændring på dagtilbudsområdet og/eller en ny tildelingsmodel, der tager bedre hensyn til den geografiske skæve fordeling af stigningen af børnetallet.

Der afsættes en pulje på 5 mio. kr. i 2020 og frem til styrkelse af de kommunale dagtilbud.
(Finanslovsforbehold)

Stoholm Skole – forhøjelse af budget til renovering og udbygning

Budgettet til renovering og udbygning af Stoholm skole forhøjes med 30 mio. kr., så der i alt er 59 mio. kr. Det endelige projekt afhænger af eventuel ny fremtidig skolestruktur.

Styrket indsats for ordblinde

En styrket indsats for ordblinde skal bidrage til at løse udfordringen med manglende kapacitet på Læsecentret og styrke det daglige pædagogiske arbejde på distriktsskolerne i forhold til de elever, der testes ordblinde. Med forslaget får Læsecenteret en udgående funktion, og der udpeges en tovholder på alle distriktsskoler. Begge parter skal medvirke til at sikre, at alle ordblinde opspores tidligt og tilbydes henholdsvis et intensivt kursus på Læsecenteret i 4. klasse og differentieret undervisning i hele skoleforløbet, hvor de kompetencer, som eleven opnår på Læsecentret, fastholdes og udvides. Der afsættes 3,0 mio. kr. i 2020 stigende til 4,1 mio. kr. i 2021 og frem. (Finanslovsforbehold)

Almenklasser forberedt til børn med autismspektrumforstyrrelser

Ved at oprette almenklasser, som er forberedt til at rumme børn med autismspektrumforstyrrelser, kan det stigende kapacitetspres på Vestervang Skole mindskes. Samtidig vil flere børn og unge få mulighed for at få den nødvendige og specialiserede støtte, som de har brug for, i alment regi. Der kan i skoleåret 2020/2021 oprettes et spor på én skole. Klasserne normeres til 16 almenbørn og fire børn med autismspektrumforstyrrelser eller lignende udfordringer. Der afsættes 2,0 mio. kr. i 2020 faldende til 0,3 mio. kr. i 2021 og frem. (Finanslovsforbehold)

Information og kompetenceudvikling vedr. personer med autismspektrumforstyrrelser

Der udvikles to informationspakker, der skal informere om Viborg Kommunes tilgang til autismspektrumforstyrrelser og de støttemuligheder, som kommunen tilbyder. Informationspakkerne skal sikre, at børn, unge og voksne, som diagnosticeres inden for autismspektret, samt deres forældre/pårørende, får den rette og nødvendige viden. Der afsættes 1,6 mio. kr. i 2020 faldende til 0,3 mio. kr. i 2021 og frem. (Finanslovsforbehold)

Børnehuset Søndergaard

Til etablering af nye rammer for Børnehuset Søndergård i Viborg bevilliges yderligere 8,3 mio. kr. i 2022 oveni de i forvejen bevilligede 8,5 mio. kr. Børne- og Ungdomsvalget vil i løbet af 2020 tage nærmere stilling til dette.

Ørum Børnehus og skole – projekt er forsinket

Til Ørum Børnehus er i anlægsbudgettet afsat i alt 46,9 mio. kr. Projektet er forsinket, derfor overføres 10 mio. kr. fra 2020 til 2022, hvor projektet færdiggøres.

Undersøgelse af deltidspladsordning i dagtilbud

Børne- og Ungdomsudvalget skal undersøge muligheden for at indføre en mere fleksibel ordning for deltidspladser i dagtilbud.

Demografi på dagtilbud og skoler

I perioden 2020 til 2023 vil børnetallet i dagtilbuddene være stigende, mens elevtallet i folkeskolen vil være faldende.

Budgettet for dagtilbud bliver på trods af stigende børnetal sat ned med 4,6 mio. kr. årligt fra 2020. Det skyldes, at budgettet allerede er reguleret for stigende børnetal, og at den nye befolkningsprognose viser, at børnetallet forventes at være på et lavere niveau i 2020. Budgettet for skoler sættes ned med 2,9 mio. kr. i 2020 og frem. Budgettet er allerede reguleret for faldende børnetal, men den nye befolkningsprognose viser, at elevtallet forventes at være på et lavere niveau i 2020.

Oplevelser & fællesskaber

Kulturprinsen

Kulturprinsen, som er Viborgs nationale udviklingscenter for børnekultur, er i en fireårig periode projektholder for det landsdækkende projekt "Legekunst". I projektet vil dagplejere, pædagoger i vuggestuer og børnehaver, forskere og pædagoguddannelser i hele Danmark arbejde sammen om at fremme de yngste børns leg og kreativitet. Projektet har en samlet økonomisk ramme på 70 mio. kr., hvoraf Nordea-fonden bidrager med i alt 25 mio. kr. Fra Viborg Kommune disponeres der i 2020-2022 årligt et ekstraordinært tilskud på 0,5 mio. kr. til projekt "Legekunst" til understøtning af projektets implementering i Viborg Kommune

Afledte driftsudgifter til drifts- og lokaletilskud i forbindelse med nybyggerier på idrætsområdet

Når Viborg Kommune yder anlægstilskud til nybyggerier fx halbyggerier i selvejende institutioners regi, vil kommunen efterfølgende få en øget udgift til drift- og lokaletilskud. Hidtil har der været en praksis for, at Kultur- og Fritidsudvalget får tilført budget svarende til det øgede drifts- og lokaletilskud. På grund af ibrugtagningen af den nye idrætshal på Sct. Laurentii Vej i Viborg afsættes yderligere 0,6 mio. kr. årligt fra 2020.

Flytning af klub Valhalla

Ved flytning af klub Valhalla til Nordre Skole vil børnene kunne opleve større sammenhæng mellem skole og klubtilbud. Der skabes mere plads, så de fysiske rammer bedre matcher antallet af børn, og der gives bedre mulighed for, at de børn, som har behov for at trække sig tilbage, kan gøre det. Der afsættes i alt 10,0 mio. kr. på anlægsbudgettet fordelt med 4,0 mio. kr. i 2020 og 6,0 mio. kr. i 2021.

Udgiften finansieres delvist ved salg af den nuværende bygning, som forventes at give en salgsindtægt på ca. 4 mio. kr.

Ombygning af Viborg Svømmehal fordeles over 2 år

Der var på anlægsbudgettet afsat i alt 10,5 mio. kr. i 2020 til ombygning af Viborg Svømmehal med bl.a. nyt aktivitetsområde, rutsjebane og udeareal. Projektet fordeles over 2020 og 2021, og der afsættes 5,5 mio. kr. i 2020 og 5 mio. kr. i 2021.

Bjerringbro Cross Klub - motorcross anlæg i Bjerringhede - udskydes

Der er afsat 2,9 mio. kr. til projektet som udskydes et år.

Anlægstilskud til ny værelsesfløj på Gymnastik- og Idrætshøjskolen Viborg

Gymnastik- og Idrætshøjskolen Viborg (GIV) har ansøgt Viborg Kommune om et anlægstilskud til etablering af ny værelsesfløj og renovering af skolens hovedbygning. Idrætshøjskolen har endnu ikke kunnet skaffet finansiering til projektet. Viborg Kommune tilkendegiver at ville give et anlægstilskud på 10 mio. kr. såfremt finansieringen falder på plads. Beløbet reserveres i 2021.

Tilskud til transport for socialt udsatte borgere

Der afsættes 0,5 mio. kr. årligt til etablering af en ny ordning med tilskud til transport til aktiviteter til beboere i botilbud og bostøtten. Forvaltningen kommer med et forslag til administrationsgrundlag for ordningen til Social- og Sundhedsudvalget.

Bæredygtighed

Pulje til grøn omstilling

Med henblik på at fremme den grønne omstilling afsættes en pulje under Klima- og Miljøudvalget på 1 mio. kr. i 2021, 2 mio. kr. i årene 2022 og 2023. Puljen skal ses i sammenhæng med både nye og allerede budgetlagte tiltag, så der i alt investeres over 30 mio. kr. i den grønne omstilling. (Finanslovsforbehold)

Energirenovering af kommunale bygninger

Med henblik på at skabe bæredygtige og energivenlige bygninger afsættes en energipulje til energirenovering og energibesparende tiltag. Puljen anvendes primært til de tiltag, som vurderes at have en kort tilbagebetalingstid eksempelvis udskiftning af ventilationsanlæg til sikring af bedre varmegenvinding, udskiftning af lysarmaturer til LED og styring af belysningsanlæg mv. Der afsættes på anlægsbudgettet i alt 12,0 mio. kr. fordelt med 3,0 mio. kr. årligt i 2020 til 2023. Driftsbesparelsen indregnes i driftsbudgettet med 0,5 mio. kr. i 2021, 1 mio. kr. i 2022 og 1,5 mio. kr. i 2023. Den fulde besparelse på 2 mio. kr. årligt opnås i 2024, og investeringen vil derved være tilbagebetalt i 2028. (Finanslovsforbehold)

Udskiftning af højtryknatriumlamper i det kommunale gadelysnet

Viborg Kommune deltager i et EU-projekt, der omfatter udskiftning af alle kviksølvarmaturer og lysrørarmaturer i det kommunale gadelysnet. Når dette projekt er færdigt, vil der dog stadig være ca. 12.000 højtryknatrium lamper i det kommunale gadelysnet, som har et højere energiforbrug og kortere levetid end moderne LED armaturer. Ved at udskifte disse lamper vil der kunne opnås

yderligere reduktion af både energiforbrug og driftsudgifter. Den samlede investering anslås til ca. 55 mio. kr. Af finansieringshensyn kan beløbet afsættes med 5 mio. kr. årligt over en 11-årig periode. Der afsættes 5 mio. kr. på anlægsbudgettet i 2023. Der skal udarbejdes en businesscase, som forelægges byrådet, inden projektet kan igangsættes. (Finanslovsforbehold)

Bæredygtigt byggeri

Udarbejdelsen af retningslinjer for bæredygtigt byggeri kan være med til at sikre, at nye kommunale bygninger bygges med bæredygtige materiale og er energieffektive. Målet er at skabe en miljømæssig gevinst og positive afledte effekter i form af fx bedre indeklima, højere brugertilfredshed og færre udgifter til drift og vedligehold. Retningslinjerne skal vedtages politisk inden de træder i kraft. Efterfølgende laves der en screening af mulighederne indenfor de allerede vedtagne anlægsbudgetter.

Energiinvesteringer klubhuse og spejderhytter

Efter aftale mellem Kultur- og Fritidsudvalget og Viborg Idrætsråd har Viborg Idrætsråd i lighed med tidligere år (2015-2018) udarbejdet en undersøgelse af behovet for energirigtige investeringer i klubhuse og hytter i Viborg Kommune. Der er over årene gennemført ca. 130 projekter på baggrund af idrætsrådets undersøgelser og indstillinger. Investeringerne har medvirket til, at foreningerne har fået tidssvarende og moderne tekniske løsninger samtidig med, at både foreningerne og Viborg Kommune har sparet på udgifter til el, vand og varme. Der afsættes en pulje på 0,8 mio. kr. i 2020 til 2023 til at dække behovet i den kommende budgetperiode. (Finanslovsforbehold)

Udskiftning af kommunens bilflåde

Der er gennemført en indledende analyse af potentialet ved at udskifte hele eller dele af Viborg Kommunes diesel- og benzinbaserede vognpark med alternative og mere miljøvenlige brændstoffer. Analysen skal bl.a. afdække udgifter pr. kørt km. i de forskellige typer af biler, give et estimat over engangsinvesteringer i primært ladestandere samt give en nærmere vurdering af kørselsmønster og rækkevidde på elbiler. Der afsættes et anlægsbudget på 150.000 kr. i 2020 til analysen. (Finanslovsforbehold)

Agro Business Park

Der afsættes 2 mio. kr. i 2021 som tilskud til etablering af et FN17 træningscenter, der skal hjælpe små og mellemstore virksomheder med at omsætte FNs verdensmål til konkret handling, til gavn for klima og miljø og til gavn for virksomhedernes egen indtjening nu og på sigt. FN17 træningscentret handler primært om bæredygtighed og klima, men vil samtidig være fokuseret på at gøre virksomhederne konkurrencedygtige.

Pulje til beskyttelse af drikkevand og udvikling af rekreative muligheder

Der afsættes en pulje, der skal facilitere vandværkernes arbejde med realisering af drikkevandsindsatsplaner. Det kan f.eks. være vejledning i forbindelse indgåelse af dyrkningsaftaler med lodsejere om skovrejsning. Samtidig skal puljen anvendes til at fremme rekreative muligheder

på arealer udlagt til grundvandsbeskyttelse. Der afsættes et anlægsbudget på 0,5 mio. kr. årligt fra 2020 til 2023.

Pulje til initiativer, der sikrer bier, bestøvning og biodiversitet

Der afsættes en pulje til at støtte initiativer, der fremmer god og sammenhængende blomstring af insektvenlige planter i landbrugslandet, samt andre relevante initiativer, der kan understøtte bier, bestøvning og biodiversitet. Heri kan også indgå bidrag til ekstensivering af relevante arealer. Ud over at fremme biodiversitet understøttes en økonomisk bæredygtig udvikling i landbruget gennem bedre bestøvning. Der afsættes et anlægsbudget på 0,5 mio. kr. årligt fra 2020 til 2023.

Pulje til landdistriktsudvikling, borgerdrevne lokale udviklingsplaner

Der afsættes i 2022 og 2023 5 mio. kr. hvert år til landdistriktsudvikling. Beløbet skal ses i sammenhæng med de allerede afsatte beløb til formålet hhv. 17,7 mio. kr. i 2020, 14,3 mio. kr. i 2021, 7,6 mio. kr. i 2022 og 6,0 mio. kr. i 2023.

Færdiggørelse af Vibohøj

Byrådet har tidligere frigivet anlægsmidler til ombygning af forsorgshjemmet Vibohøj i 2019. Ombygningen skal sikre tidssvarende faciliteter for beboere og medarbejdere samt understøtte forankringen af Housing First-baserede indsatser for hjemløse. Projekteringen har vist, at det ikke er muligt at gennemføre den ombygningsplan, som byrådet godkendte på mødet den 20. juni 2018, inden for de afsatte anlægsmidler. På mødet den 24. april 2019 vedtog byrådet derfor en ny model for ombygningen af Vibohøj, hvor der blev bevilget en yderligere anlægsudgift på 8 mio. kr. fordelt med 4,0 mio. kr. i 2020 og 2021.

Renovering af omlastestation

Omlastestationen ved REVAS skal udbygges og ændres, så der sikres forbedringer på arbejdsmiljø, hygiejne og miljø. Med den nuværende konstruktion fungerer omlastestationen ikke hensigtsmæssigt. Der er bl.a. udfordringer med affaldsflugt, arbejdsmiljø for skraldemænd, tilstoppede afløbsforhold under rengøring og fri adgang til madaffald for skadedyr (rotter og måger). Udgiften til ny omlastestation er brugerfinansieret, idet den indregnes i REVAS's takster. Der afsættes et anlægsbudget på 2,0 mio. kr. i 2020.

Opgradering af plads til håndtering af affald

Der er ved gennemgang af de miljømæssige forhold på pladserne for haveaffald, beton samt jern konstateret påbud fra Miljøstyrelsen. Derudover er der yderligere viden om pladser, der ikke lever op til lovgivningen og Miljøstyrelsens krav. Disse medfører udgifter til en række forskellige forbedringer. Anlægsprojektet koster i alt 2,314 mio. kr. Der afsættes 2,014 mio. kr. på anlægsbudgettet i 2020, og de resterende 300.000 kr. afholdes i 2019. Anlægsprojektet finansieres af eksisterende projekter.

Merudgifter til vejafvandingsbidrag

Energi Viborgs budget for kloakeringsprojekter øges betydeligt fremover, idet renoveringsbehovet stiger. Energi Viborg forventer, at deres udgifter i 2019 bliver omkring 100 mio. kr. stigende til et

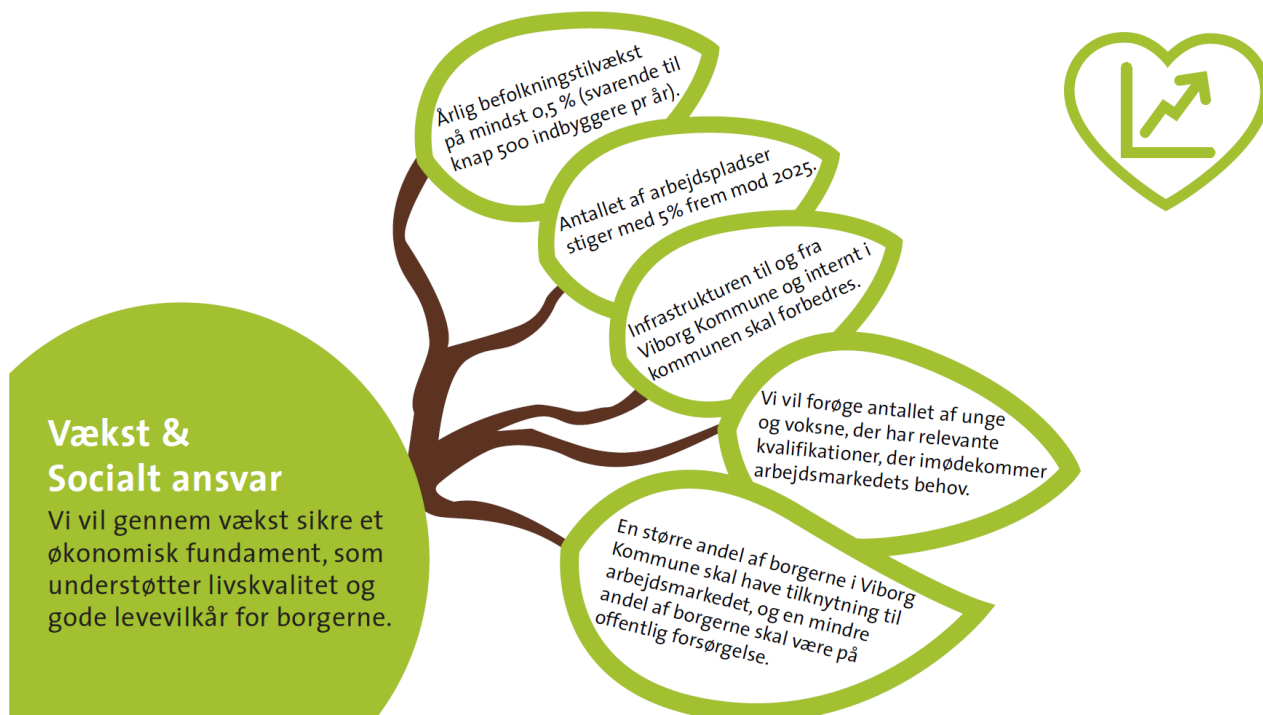
forventet niveau omkring 120 mio. kr. i 2020. Det resulterer med de nuværende betalingsvedtægter i forøgede udgifter til det kommunale vejafvandingsbidrag, idet Viborg Kommune som udgangspunkt skal betale 8% af Energi Viborgs anlægsomkostninger til kloakeringsprojekter. De kommunale udgifter til vejafvandingsbidrag forventes at stige til ca. 9,6 mio. kr. i 2020 til 2023. Der afsættes yderligere 3,5 mio. kr. årligt i 2020 til 2023. Byrådet ønsker, at der optages forhandlinger med Energi Viborg med henblik på at nedbringe vejafvandingsbidraget.

Brandsikring af plejecentre herunder Møllehuset

Transport-, Bygnings- og Boligministeriet har bedt kommunerne om at gennemgå brandsikkerheden i de bygninger, hvor der bor ældre eller plejekrævende borgere. Ved gennemgangen af Viborg Kommunes 14 pleje- og omsorgscentre har det vist sig, at der er behov for forbedring af brandsikkerheden på 5-6 af disse.

Herudover har brandgennemgangen afstedkommet en akut igangsat ombygning af Møllehuset, hvilket har betydet, at alle beboere på Møllehuset er blevet flyttet til andre plejecentre, primært Banebo. Udbedringen af Møllehuset er igangsat. I forbindelse med gennemgangen af brandsikkerheden er der lavet overslag på de kommunale anlægsudgifter til brandsikring af dels Møllehuset på 1,2 mio. kr. (hvor ombygning er igangsat) dels øvrige pleje- og omsorgscentre på 2 mio. kr. Der afsættes på anlægsbudgettet 3,2 mio. kr. i 2020.

Vækst & socialt ansvar

Merudgifter til kollektiv trafik

Midttrafik har efter Teknisk Udvalgs møde i juni fremsendt deres forslag til budget for den kollektive trafik i Viborg Kommune. Forslaget medfører en merudgift på 1,2 mio. kr. Heraf vedrører 0,9 mio. kr. højere udgifter til handicapkørsel og 0,3 mio. kr. lavere indtægter for salg af skolekort.

Midttrafik har sænket prisen på skolekort, hvilket forøger nettoudgiften til kollektiv trafik på trafikområdet. Da skoleområdet betaler for denne transport, har politikområdet skoler og klubber tilsvarende færre udgifter til skolekort, som finansierer udfordringen på trafikområdet. Der afsættes derfor 0,9 mio. kr. i 2020 og frem.

Udmøntning af reduktion vedr. ny lov om erhvervsfremme

Med den nye erhvervsfremmelov overføres en del af den hidtidige kommunale erhvervsfremmeindsats til seks tværkommunale erhvervshuse. Viborg Kommune skal som følge af den nye lov omlægge/reducere sit budget til erhvervsfremme 4,71 mio. kr. årligt. Det er allerede besluttet, at 1,7 mio. kr. omlægges fra støtte til de tidligere væksthuse til de nye erhvervshuse. Desuden er tilskuddet til VisitViborg og ViborgEgnens Erhvervsråd (VER) reduceret med 0,5 mio. kr. som en generel effektivisering. Af de resterende 2,5 mio. kr. er de 1,3 mio. kr. fremadrettet finansieret ved nedsættelse af det årlige tilskud til VER, idet der sker en indskrænkning i de opgaver, som VER hidtil har udført for Viborg Kommune.

Med budgetforliget aftales, at budgettet til erhvervsfremme ikke skal reduceres yderligere. Den resterende reduktion på 1,2 mio. kr. finansieres af udviklingspuljen.

Kapitaltilførsel til finansiering af løbende driftsunderskud i Midtjyllands Lufthavn

Bestyrelsen i Midtjyllands Lufthavn anmoder ejerkommunerne om en kapitaludvidelse for 2020 og 2021, da den forventede vækst i passagerantallet ikke er indfriet, og da der opleves stigende udgifter pga. skærpede myndighedskrav til sikkerhed, kvalitetsstyring og dokumentation. Bestyrelsen og lufthavnen er i gang med udviklingen af nye aktiviteter og tiltag, som skal sikre lufthavnen en bedre driftsøkonomi og gøre behovet for fremtidig støtte fra ejerkommunerne tilsvarende mindre. Der gives en kapitaltilførsel på 1,2 mio. kr. årligt i 2020 og 2021, som finansieres af udviklingspuljen.

Stigende udgifter til SOSU-elever

Kommunens praktikpladser for SOSU-elever er med til at sikre, at ældre- og sundhedsområdet kan rekruttere tilstrækkelig med uddannet arbejdskraft. En ny reform af SOSU-uddannelsen betyder, at flere studerende vælger at uddanne sig til SOSU-assistent fremfor SOSU-hjælper. Det giver en øget udgift for kommunen, idet uddannelsen som SOSU-assistent er en længere uddannelse med længere praktikperioder. Der afsættes 4,2 mio. kr. i 2020 og 2021 og 6,2 mio. kr. i 2022 og frem. Der er enighed om at arbejde med yderligere tiltag, der understøtter rekruttering og fastholdelse af SOSU-assistenten og SOSU-hjælperen.

Stigende udgifter til arbejdsskadeforsikringer

Udgiften til arbejdsskadeforsikringer har i de sidste to år været stigende i forhold til budgettet på 5 mio. kr. I 2018 var udgiften 11 mio. kr., og i 2019 forventes en udgift på mindst 10 mio. kr. Stigningen skyldes flere forhold bl.a. en ny afgørelsespraksis, der bevirker, at flere ulykker bliver anerkendt, og at erstatningen er stigende. Desuden har Arbejdsmarkedets Erhvervssikring meddelt, at de vil genoptage 5.000 sager, hvilket også kan give merudgifter for Viborg Kommune. Merudgiften finansieres i 2020 af kommunekassen, og der tages stilling til efterfølgende år ved næste års budgetlægnings.

Nyt børnehus i Taphede

Med udbygningen af Taphede i det østlige Viborg opføres en daginstitution, der sikrer pasningsmuligheder i det nye boligområde. Det nye børnehus kan rumme 120 børnehavebørn og 40 vuggestuebørn. Den samlede anlægssum er 34,7 mio. kr. over tre år, herunder en udgift på 24 mio. kr. i 2024 og 7,2 mio. kr. i 2025. Der afsættes i alt 6,5 mio. kr. i 2023. Heraf budgetteres med en udgift på omkring 3 mio. kr. til køb af privat grund til det nye børnehus i Taphede. Udgiften til grundkøbet finansieres af kommunens salgsindtægter ved salg af grunde i Taphede. Den resterende del af udgiften til nyt børnehus i Taphede på 3,5 mio. kr. i 2023 finansieres af mindreforbrug vedr. renoveringsprojekt på Vestre Skole på i alt 11,4 mio. kr. i 2023.

Renovering af Fischers Plads

P-dækket på Fischers Plads blev nedrevet i efteråret 2018, da det var i så dårlig tilstand, at der var risiko for et uvarslet brud i konstruktionen. Byrådet besluttede på mødet den 26. juni 2019 (sagsnr. 21) at give en bevilling til renovering af P-dækket. Med budgetforliget aftales en udvidet løsning, som indebærer genetablering af p-dækket med forberedelse for endnu et p-dæk plus udgravning til ekstra p-kælder foran Sct. Mathias Centret med henblik på at skabe yderligere parkeringspladser. Der sker desuden pladسدannelse og forskønnelse af Fischers Plads. Merudgiften

til den udvidede løsning på 11,4 mio. kr. finansieres ved en nedsættelse af rådighedsbeløb til VVM og anlæg af østlig omfartsvej ved Viborg. Den samlede bevilling til projektet udgør 30,2 mio. kr.

Renovering af Preislers Plads

Parkeringsanlægget på Preislers Plads i den centrale del af Viborg midtby skal renoveres snarest muligt, idet der er konstateret skader på konstruktionen, som vil blive alvorligt forværret, hvis der ikke foretages udbedrende arbejder indenfor kort tid. Der er foretaget en foreløbig undersøgelse af betonkonstruktion og belægninger, som viser, at der er behov for hurtigt at få foretaget udbedring på anlægget. Den samlede anlægssum er 17,5 mio. kr. heraf tre mio. kr. til forskønnelse af parkeringsanlægget. Anlægsarbejdet kan udføres i 2021 og 2022, så nuværende parkeringsanlæg på Preislers Plads kan benyttes, mens Fischers Plads renoveres i 2020/21. Der afsættes anlægsbudget på 1 mio. kr. i 2021 og 16,5 mio. kr. i 2022. Muligheden for salg af byggeretter undersøges nærmere inden projektets endelige udformning kan fastlægges.

Pulje til forbedring af vejnettet

Mange af de kommunale veje i det åbne land er smalle, og der kører relativt mange store køretøjer på disse veje. Det skaber nogle gange farlige situationer, og desuden sker der skade på rabatter og asfaltbelægning. Puljen skal anvendes til at øge komforten, fremkommeligheden og kvaliteten på det kommunale vejnet. Der afsættes på anlægsbudgettet 5 mio. kr. årligt fra 2023 og frem.

Renovering af parkeringsanlægget ved Tingvej i Viborg

Der er konstateret vandindtrængning gennem visse underjordiske betonkonstruktioner på parkeringsanlægget. Skaderne har en sådan karakter, at de på sigt kan blive meget alvorlige og uforholdsmæssigt dyre at udbedre, hvis det ikke sker snarest. Der afsættes på anlægsbudgettet 3,75 mio. kr. i 2020.

Forundersøgelse af togstandsningsssted i Sparkær

Der er fra borgerne i Sparkær et ønske om et togstandsningsssted i Sparkær i forbindelse med togforbindelsen mellem Viborg og Skive. Der ønskes en forundersøgelse, inkl. budget. Der afsættes på anlægsbudgettet 0,1 mio. kr. i 2020.

Etablering af østlig omfartsvej ved Viborg

Der afsættes 1 mio. kr. i 2020 til forundersøgelse af østlig omfartsvej, og 5 mio. kr. i 2021 til VVM-redegørelse. Med baggrund i resultaterne i forundersøgelsen tages der stilling til det videre forløb, herunder om der skal udarbejdes en VVM-redegørelse og efterfølgende etablering af vejen.

Tiltag til forbedring af bymidten i Bjerringbro

Byrådet afsatte tilbage i 2017 2,4 mio. kr. til tiltag i Bjerringbros gågademiljø og bevilgede 300.000 kr. heraf til at lave forslag til en samlet disponering af midlerne. Der afsættes nu anlægsbudget til projekter inden for gågademiljøet for samlet 1,13 mio. kr. Det resterende beløb på 976.000 kr. anvendes til at realisere andre projekter fra "Helhedsplan for Bjerringbro".

Sundhed

Det nære sundhedsvæsen

De seneste års landspolitiske fokus på udbygning af det nære sundhedsvæsen har medført, at flere borgere behandles og plejes i eget hjem, og at kommunerne i højere grad bidrager ind i patientforløb, der tidligere var en ren regional opgave i forbindelse med hospitalsindlæggelser. Andelen af komplekse forløb og forløb, der kræver hyppig kontakt gennem hele døgnet, er stigende og kræver både øgede kompetencer og bemanding over hele døgnet i kommunerne. Ændringen i opgavefordelingen har blandt andet medført et stigende behov for sygeplejeydelser og sygeplejeartikler. Der afsættes 1,5 mio. kr. i 2020 og frem. (Finanslovsforbehold)

Demografi på ældre- og sundhedsområdet samt socialområdet

Den demografiske udvikling med stadig flere ældre fortsætter i de kommende år, hvor det især er aldersgruppen, +80 år, der vokser relativt mest. Udviklingen betyder, at udgiftsbehovet til praktisk hjælp og pleje, sygepleje, rehabilitering m.v. er stigende. Dette på trods af, at flere ældre pga. sundere livsstil, bedre behandlingsmuligheder og fokus på rehabilitering klarer sig med mindre hjælp.

Budgetforliget tildeler ekstra midler til ældre- og sundhedsområdet samt socialområdet for den befolkningsstigning, der sker fra 2020 til 2021. Ældre- og sundhedsområdet tildeles 7,5 mio. kr. i 2020 og frem, mens socialområdet tildeles 1,1 mio. kr. i 2020 og frem. (Finanslovsforbehold)

Plejecenter i Skals – reduceres fra 60 til 30 boliger

I 2015 anbefalede det daværende Ældre- og Sundhedsudvalg, at der opføres et nyt plejecenter i Skals med 30-60 pladser til erstatning for det eksisterende Kildedalscenter. I forbindelse med budget 2017-2020 blev der afsat midler til opførelse af servicearealer i tilknytning til 60 plejeboliger, som

antages opført af et boligselskab. Til opførelsen af 60 boliger blev der afsat midler til grundkapitalindskud. Der foregår løbende en vurdering af behovet for plejeboliger i kommunen – et behov, der ændrer sig i takt med, at andre boligformer vinder frem. Seneste vurdering er, at der maksimalt er behov for 30 plejeboliger i Skals, og de afsatte beløb til projektet er derfor reduceret forholdsmæssigt. Der er ikke afsat midler til driften af ekstra plejeboliger i Skals.

Plejeboliger

Antallet af ældre over 80 år stiger markant – med ca. 75% over de næste 10 år. Det er usikkert, hvor de mange ældre ønsker at bo, men man ved, at rigtig mange gerne vil forblive i eget hjem. Derfor ændrer boligbehovet for ældre borgere karakter – og muligheden for at bosætte sig i trygge seniorbofællesskaber tiltaler stadig flere.

Der bør således sikres mulighed for udvikling og byggeri af sådanne fællesskabsbårne tryghedsboliger. Det er dog vigtigt også at sikre et antal egentlige plejeboliger, hvor svækkede og meget plejekrævende ældre kan tilbringe deres sidste tid.

Derfor skal der på Viborg Kommunes budget for 2021 - 2024 være afsat midler til såvel tryghedsboliger skabt i samarbejde med de almene boligselskaber og til egentlige plejeboliger – evt. i et mindre omfang.

Gratis psykologhjælp til unge

Byrådet afsatte sidste år 0,3 mio. kr. til etablering af gratis psykologhjælp til unge. Ordningen har været en succes, og der er nu venteliste for at få hjælp, derfor afsættes yderligere 0,3 mio. kr. årligt til ordningen. (Finanslovsforbehold)

Øvrige forhold

Finanslovsforbehold

Det forventes, at den endelige finanslov tilfører Viborg Kommune i størrelsesordenen 10-15 mio. kr. på serviceområderne, og at servicerammen hæves tilsvarende.

Af hensyn til at byrådet bevarer størst muligt handlerum afsættes derfor følgende puljer foreløbigt centralt under Økonomi- og Erhvervsudvalget indtil resultatet af finansloven for 2019 kendes:

- Skoler
- Dagtilbud
- Det nære sundhedsvæsen
- Klimainvesteringer

Når finansloven er vedtaget i Folketinget og konsekvenserne for kommunerne kendes, afgør Økonomi- og Erhvervsudvalget, hvordan de afsatte midler udmøntes. Dette vil antageligt kunne ske i januar måned 2020.

Budgetbuffer

Der afsættes en budgetbuffer på 25 mio. kr. i 2020. Budgetbufferen er en pulje, der skal sikre, at institutioner m.fl. kan bruge af tidligere års overførte midler uden, at kommunen overskrider servicerammen, og derved risikerer en økonomisk straf fra Staten.

Reduktioner

Reduktionskataloget er indarbejdet og derved reduceres udgifterne med 33,6 mio. kr.. Der er tale om service-, overførsels og anlægsudgifter. Reduktionskataloget udmønter en reduktion, der allerede var indarbejdet i sidste års budget.

Derudover er der indarbejdet ½ pct. reduktion af serviceudgifterne i 2021, 1 pct. reduktion i 2022 og 1½ pct. reduktion i 2023.

Finansiering

Partierne bag budgetforliget er enige om at holde skatten i ro. Det vil sige uændrede skatteprocenter

Aktuelt ser det ud til, at det vil give en merindtægt, hvis Viborg Kommune vælger statsgaranti i 2020 frem for at selvbudgettere, hvorfor der er forudsat valg af statsgaranti i basisbudgettet. Valget mellem statsgaranti og selvbudgettering træffes først endeligt ved byrådets 2. behandling af budgetforslaget.

Der er enighed om at budgettere med et ekstraordinært finansieringstilskud på 89,7 mio. kr. i 2021 til 2023. Det er forventningen, at det ekstraordinære finansieringstilskud vil fortsætte indtil der kommer en ny udligningsreform, og at det tidligst bliver fra 2021. Endvidere er det forventningen, at Viborg Kommune vil opnå en økonomisk gevinst ved en sådan reform.

Økonomisk politik

Partierne er enige om at videreføre en ansvarlig økonomisk politik. De politiske målsætninger der blev vedtaget ved sidste års budgetlægning fastholdes, så målsætningen for resultatet før anlæg og afdrag overstiger målsætningen for de skattefinansierede anlægsudgifter, hvilket gør den økonomisk politik mere bæredygtig på længere sigt. De tre økonomiske målsætninger er:

- Minimum 250 mio. kr. i resultat før anlæg og afdrag
- Minimum 225 mio. kr. i skattefinansierede anlægsudgifter (netto)
- Minimum 200 mio. kr. i gennemsnitlig likviditet

Partierne er enige om at bekræfte de økonomiske styringsprincipper, som byrådet har vedtaget, og som blandt andet siger, at der ikke gives kassefinansierede tillægsbevillinger.

Partierne er enige om at foretage omflytninger m.v., såfremt det bliver nødvendigt af hensyn til, at Kommunernes Landsforening kan overholde økonomiaftalen.

Indgåelse af budgetforlig

Følgende partier indgår budgetforlig:

Viborg, den 10. oktober 2019.

Borgmesteren:

Ulrik Wilbek

For Venstre:

Claus Clausen

For Socialdemokraterne:

Niels Dueholm

For Konservative Folkeparti:

Torsten Nielsen

For Dansk Folkeparti:

Lone Langballe

For Socialistisk Folkeparti:

Kai O. Andersen

For Enhedslisten:

Robert Démeny

Bilag

1. Budgetforlig 2020-2023 – tal-del (særskilt bilag)
2. Investeringsoversigt budgetforlig 2020-2023 (særskilt bilag)